

FARNÍ INFORMÁTOR

3. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 22. LEDNA 2006

Ukaž mi své cesty, Hospodine.

Srbský pravoslavný patriarcha Pavle při svěcení pravoslavného chrámu sv. Cyrila a Metoděje v slovinské Lublani. Mezi vzácnými hosty byl i Tomáš kardinál Špidlík a slovinský prezident (po levici Jeho Eminence).

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, Bůh je dobrý a dokonalý, pokorné vede k správnému jednání a učí je své cestě. Prosme jej proto za Církev, svět i za naše životní cesty.

L: PROSÍME TĚ, VYSLYŠ NÁS.

- Za Církev, aby všude na zemi byla místem víry, modlitby a bratrského společenství.
- Za mladé Církve i za ty s pradávnou tradicí, aby společně rostly a jako sesterské Církve si pomáhaly při výchově nových generací učedníků a apoštolů evangelia.
- Za ty, kdo upadli do vin či omylů, aby nebyli pouze předmětem posuzování, ale aby se jim dostalo pomoci v návratu k pravdě.
- Za všechny pokřtěné, aby odpověď na tíživou situaci světa nejistot nehledali v dění kolem sebe, ale v naslouchání Božímu slovu.
- Za věrné zemřelé, ať se na nich zjeví tvá sláva, která světlem víry zářila jejich pozemským krokům.

K: Všemohoucí Bože, tys nám poslal svého milovaného Syna, aby sdílel naše námahy i naděje. Rozhojni v srdci této své rodiny jistotu, že život věčný spočívá v poznání Tebe, jenž žiješ a kraluješ na věky věků

L: Amen.

LITURGICKÉ TEXTY 2. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – JONÁŠ 3,1-5.10

Hospodin oslovil Jonáše: „Vstaň, jdi do velikého města Ninive a volej tam, co ti ukládám.“ Jonáš tedy vstal a šel do Ninive podle Hospodinova rozkazu. Ninive bylo veliké město před Bohem, tři dny se jím muselo procházet. Jonáš začal procházet městem první den a volal: „Ještě čtyřicet dní a Ninive bude vyvráceno!“ Ninivští obyvatelé však uvěřili Bohu, vyhlásili půst, oblékli se v žínice, velcí i malí. Když Bůh viděl, co učinili, že změnili své hříšné chování, smloval se a nepřivedl na ně zkázu, kterou jim hrozil.

ŽALM 25

Ukaž mi své cesty, Hospodine, – a pouč mě o svých stezkách. – Ved’ mě ve své pravdě a uč mě, – neboť ty jsi

Bůh, můj spasitel. Rozpomeň se, Hospodine, na své slitování, – na své milosrdenství, které trvá věčně. – Pamatuj na mě ve svém milosrdenství – pro svou dobrotivost, Hospodine! Hospodin je dobrý a dokonalý, – proto ukazuje hříšníkům cestu. – Pokorné vede k správnému jednání, – pokorné učí své cestě.

2. ČTENÍ – 1 KOR 7,29-31

Říkám, bratři, toto: Čas je krátký. Proto ti, kdo mají manželku, ať žijí, jako by ji neměli, a ti, kdo pláčou, jako by neplakali, a ti, kdo se radují, jako by se neradovali, a ti, kdo kupují, jako by jim nemělo zůstat nic, a ti, kdo užívají tohoto světa, jako by ho neužívali, neboť tento viditelný svět pomíjí.

EVANGELIUM – MK 1,14-20

Když byl Jan (Křtitel) uvězněn, přišel Ježíš do Galileje a hlásal tam Boží evangelium: „Naplnil se čas a přiblížilo se Boží království. Obráťte se a věřte evangeliu.“

Když šel podél Galilejského moře, uviděl Šimona a jeho bratra Ondřeje, jak loví v moři; byli totiž rybáři. Ježíš jim řekl: „Pojďte za mnou a udělám z vás rybáře lidí.“ Ihned nechali sítě a následovali ho.

Když popošel o něco dále, uviděl Zebedeova syna Jakuba a jeho bratra Jana, jak na lodi spravují síť; a hned je povolal. Zanechali svého otce Zebedea s pomocníky na lodi a odešli za ním.

PAPEŽSKÁ NEOMYLNOST

(úvaha Jeho Eminence Tomáše kardinála Špidlíka S.I., čestného občana Pustiměře)

Kázal jsem o službě církvi a tedy o poslušnosti papeži při jedných duchovních cvičeních pro seminaristy v Římě. Nevěděl jsem, že je mezi nimi jako host také pravoslavný student z Rumunska. Ten pak přišel za mnou s touto otázkou: „Je pro katolíky primát římského papeže otázkou víry nebo je to jenom fakt historického vývoje?“ Odpověděl jsem jedním slovem: „Obojí.“ Student byl velmi inteligentní, a proto pokračoval: „Dovedu si docela dobře představit, že v západní Evropě potřebovala církev víc a víc se sjednocovat a organizovat

proti mnoha nebezpečím. Tak se stalo, že se stal jeden biskup vedoucím a představitelem ostatních. Nejsou námitky proti tomu, že je to právě biskup římský. Ale to je všechno důsledek pozdějšího vývoje. Je to historický fakt. Ale proč by to mělo být dogma víry, jak to bylo definováno na I. vatikánském sněmu a potvrzeno i na druhém?“

Známý pravoslavný teolog Sergej Bulgakov formulovat tutéž otázku touto formou: „Jak to, že se toto dogma definovalo, teprve po sedmdesáti letech?“ Bulgakov je vážný teolog, neměl v úmyslu jenom polemizovat, snažil se upřímně pochopit katolickou nauku, ale nemohl ji přijat za svou. Takové vážné pochybnosti vedou i nás, abychom se zamyslili nad tím, co pro nás primát římského papeže znamená.

Začneme tedy položenou otázkou: Čím to je, že se toto dogma formulovalo tak pozdě a že nebylo jasné na počátku? Odpověď se dá vzít ze samých spisů Bulgakových o původu křesťanských dogmat. Nesmíme si myslet, že vzniklo křesťanství jako snůška definicí o víře, které by se měly v budoucnosti uskutečňovat. Křesťanství je život. Život se nejdříve žije a pak si jej poněmhu lépe a lépe uvědomujeme. Tak např. lidé nejdříve uctívali Pannu Marii, malovali její obrázky, chodili na poutě a pak teprve vznikla teologická mariologie. Křesťané od počátku se hlásili ke Kristu a teprve za pár století vznikla kristologická dogmata. Plně s Bulgakovem můžeme souhlasit. A proto dodáme: nejdříve se církev poněmhu organizovala, sjednocovala, vedoucí místo tu zaujal římský biskup. Byl to praktický vývoj? Jistě. Ale nebyla to pouhá praxe. Věříme, že v církvi žije Duch svatý a ten ji vede, dává jí růst a podobu. Její forma je tedy od Boží prozřetelnosti. Obdivujeme ji a snažíme se to vyjádřit slovem a principem. To pak se stává dogmatem, tj. všeobecnou vírou, která se vyvíjí jako se organicky vyvíjí uvědomění rostoucího člověka. Některé poznatky jsou už v mládí, jiné přijdou až ve zralosti.

Na I. vatikánském sněmu tedy byla formulována ve formě dogmatu víra, že je římský papež neomylný ve věcech víry a mravů. Není to dogma snadné, to uznáváme všichni, protože se k němu přistupuje nešťastnými oklikami. Slovo „neomylnost“ není matematické, pak by byly logaritmické tabulky neomylnější než papež. Není filosofické, proto jsou v dějinách vždycky větší myslitelé než římský biskup. Neznamená ani učenost v teologii. Vždyť i papež se ptává na radu bohoslovců, když píše okružní listy o víře. Co tedy je v něm neomylného? Odpověď je jednoduchá: ruka Boží prozřetelnosti, která vede církve podle svých plánů a nevyzpytatelnými cestami.

Když to řekneme, vpadnou nám pohotově do řeči pravoslavní se sv. základní námitkou: Boží prozřetelnost řídí církve a ne jednotlivého člověka, papež je se svou neomylností nad církví a tím se vylučuje přímý vliv Ducha svatého na všechny věřící.

Bulgakov je v této námitce obezřetnější. Je si dobře vědom, že něco podobného neměl I. vatikánský sněm v úmyslu. Výslovně se tam tvrdí, že je papež neomylný jen když mluví *ex cathedra*, tj. jménem celé církve. Ale pak se tomuto pravoslavnému teologovi zdá, že je v samé definici papežské neomylnosti protiklad, že chce říci současně dvě věci, které si odporují. Na jedné straně má být neomylný jen papež sám, ale na druhé straně je neomylný jenom když mluví jménem celé církve a za celou církve.

Abych se přiznal, na mne tato námitka velice zapůsobila, ne ve smyslu, že bych začal pochybovat o katolické nauce, ale přivádí nás k jejímu lepšímu pochopení. Žádné křesťanské dogma totiž není logicky jasné. Přestalo by být tajemstvím. A právě proto, že je tajemství, jeví se navenek jakoby protichůdné: jeden Bůh ve třech osobách, jedna osoba Krista ve dvou přirozenostech. Boží spravedlnost a Boží milosrdenství. Je tedy dvojí stránka v papežské neomylnosti: na jedné straně mluví on sám, ale může mluvit neomylně, jen když ho osvěcuje duch svatý, který je duší celé církve.

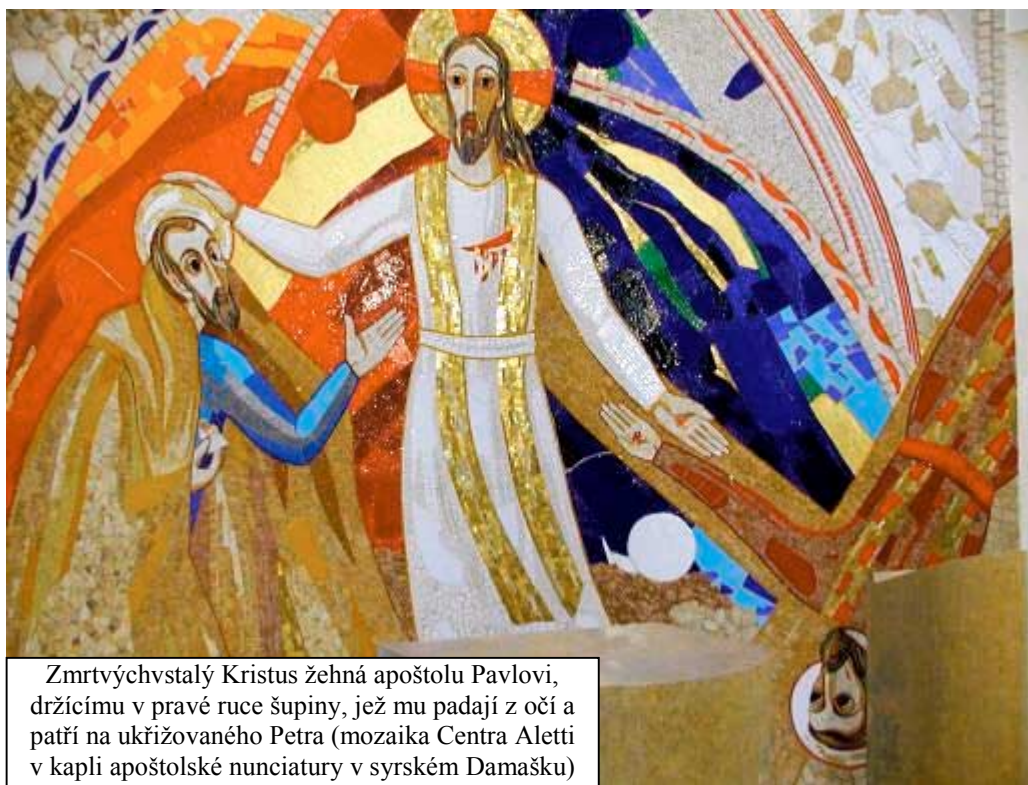
V jednom přátelském rozhovoru jsem nejznámějšímu rumunskému pravoslavnému teologovi D. Stanilaoe řekl žertem: „Vy nevěříte v papežskou neomylnost, věřte alespoň v neomylnost mou! Já jsem totiž také neomylný. – To je pěkné! A jak jste k tomu přišel?“ – „Tak jako Vy!“ (on byl totiž také kněz) – „A jak to děláte?“ – „Docela jednoduše. Když při mši vyslovuji slova konsekrace: Toto je mé tělo... Toto je má krev..., jsem si jistý, že ta slova mají neomylnou sílu a že promění chléb a víno v tělo Kristovo. Podobně tomu je, když ve zpovědnici vyslovuji formuli: Já ti udělím rozhřešení ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.“ – „Ale to je neomylnost církve“ namítl hned na to Stanilaoe. – „Ano, je to neomylnost církve, ale stává se v tom okamžiku i neomylností mou, protože pronáším ta slova jménem církve, nebo lépe řečeno, pronáší je církve mými ústy“.

Podobně je tomu i s papežskou neomylností. Dá se pochopit jen v církvi a jenom s vírou, že tu stále působí Duch svatý skrze lidi, že je tu stále přítomen Kristus, který ujistil apoštoly: „Kdo slyší vás, slyší mne“ (Lk 10,16). „Já jsem s vámi až do konce světa“ (Mt 28,20).

VÍRA V KRISTA U SVATÉHO PAVLA

/3. adventní kázání papežského kazatele P. Raniero Cantalamessy, ofm,
v kapli Redemptoris Mater ve Vatikáně, 16. prosince 2005/

Zmrtvýchvstalý Kristus žehná apoštola Pavlovi, držícímu v pravé ruce šupiny, jež mu padají z očí a patří na ukřižovaného Petra (mozaika Centra Aletti v kapli apoštolské nunciatury v syrském Damašku)

Ospravedlnění vírou v Krista

Posledně jsme se snažili rozehrát naši víru v Krista ve spojení se svatým Janem. Tentokrát budeme usilovat o totéž ve spojení s vírou apoštola Pavla.

Když svatý Pavel psal z Korinta v letech 57-58 List Římanům, musel mít ještě velmi živě v paměť vzpomínku na odmítnutí, s nímž

se setkal v Athénách během své řeči na Areopagu. A přece na začátku listu o sobě říká, že si je jistý, že dostal milost apoštolátu „aby přivedl k poslušnosti víry všechny národy“ (Řím 1,5).

Poslušnost a k tomu ještě, *všech národů!* Neúspěch ani v nejmenším nepodryl jeho jistotu, že „evangelium je Boží moc pro každého, kdo věří“ (Řím 1,17). Nesmírný úkol nést evangelium až do končin světa se v tu chvíli zcela vztahoval k budoucnosti. Neměl snad vzbuzovat zdání úkolu nemožného a nesmyslného? Pavel však říká: „Vím, komu jsem uvěřil“ (2Tim 1,12), a dvoutisícileté dějiny daly za pravdu odvaze jeho víry.

Přemýšlel jsem nad těmito věcmi, když jsem poprvé navštívil Atény a Korint. Říkal jsem si: „Kdybychom dnes měli zrno této Pavlovy víry, nedali bychom se zastrašit skutečností, že zůstává evangelizovat ještě velkou část světa a navíc, že mnohdy - podobně jako areopagité - s pohrdáním odmítá dát se evangelizovat“.

Víra v Krista je pro Pavla vším. „Tento život v těle – píše formou závěti v listu Galat'ánům – žiji ve víře v Božího Syna, který si mě zamiloval a za mne se obětoval“ (Gal 2,20).

Když mluvíme o víře u svatého Pavla, myšlenka spontánně zalétá k velkému tématu ospravedlnění skrze víru v Krista. A na to bychom nyní chtěli soustředit pozornost, ne proto, abychom tu nastínili tolikerou diskuzi, nýbrž abychom odtud přijali útěsné poselství. V první meditaci jsem říkal, že dnes potřebujeme kerygmatické kázání, schopné probudit víru tam, kde ještě není anebo je mrtvá. Středem tohoto kázání je nezasloužené ospravedlnění skrze víru v Krista a je naopak skoro hříchem, že se prakticky v běžném kázání Církve nevyskytuje.

V tomto ohledu došlo k čemusi divnému. Tridentský koncil dal na námítky reformátorů katolickou odpověď, v níž měla místo víra i dobré skutky, obojí chápáno ve svém řádu. ve skutečnosti však od chvíle, kdy protestanti zdůrazňovali jednostranně víru, katolické kázání a spiritualita skončily tím, že převzaly skoro výhradně nevďěčný úkol připomínat

nezbytnost dobrých skutků a osobního přispění ke spáse. Výsledkem je, že drtivá většina katolíků dospěla ke konci svého života, aniž by kdy slyšela otevřené kázání o zdarma daném ospravedlnění bez přílišných „ale“ a „proto“.

Po dohodě na toto téma, z října roku 1999, mezi Církví katolickou a Světovou federací luterských církví, se situace co do principu změnila, ale dosud váhá přejít do praxe. V textu této dohody je vyslovenou vroucí přání, aby společná nauka o ospravedlnění nyní přešla do praxe, stala se pro všechny věřící prožívanou zkušeností a ne pouze předmětem učených disputací mezi teology. A toho chceme v této meditaci aspoň z malé části dosáhnout.

Přečtěme si nejprve text:

„Všichni zhřešili a nedostává se jim Boží slávy, ale jsou bez zásluh ospravedlnění jeho milostí, díky vykoupení, které přinesl Kristus Ježíš. Bůh jej předurčil jako nástroj vykoupení skrze víru, v jeho krvi, aby tak ukázal svou spravedlnost, poté, co v čase božské shovívavosti pomíjel spáchané hříchy. nyní projevuje svou spravedlnost, aby ukázal, že je spravedlivý a ospravedlňuje toho, kdo má víru v Ježíše“ (Řím 3,23-26).

Jestliže se správně nevyloží výraz „Boží spravedlnost“, nic se z tohoto textu nepochopí, ba co víc nakonec spíše než útěchu nahání zděšení (jak k tomu skutečně po staletí docházelo). Byl to Luther, kdo znovu objevil, že „Boží spravedlnost“ zde není označením pro jeho trest, či ještě hůře pro jeho mstu, vůči člověku, ale naopak, označuje čin, kterým Bůh člověka „činí spravedlivým“. (Skutečně říkal „prohlašuje“, nikoli „činí“ spravedlivým, protože měl na mysli vnější a soudní ospravedlnění, připočítání ospravedlnění spíše než fakt, že jsme byli učiněni spravedlivými).

Řekl jsem „znovu objevil“, neboť už dávno před ním svatý Augustin napsal: „Boží spravedlnost je ta, díky níž nás svou milostí činí spravedlivými (*iustitia Dei, qua iusti eius munere efficitur*), přesně jako 'spása Páně' (Žalm 3,9) je tou, díky níž nás Bůh spasil.

Pojem „Boží spravedlnosti“ je takto vyložen v listu Titovi: „Když se ukázala Boží dobrota a jeho láska k lidem, spasil nás ne pro naše spravedlivé skutky, nýbrž pro své milosrdenství“ (Tit 3,4-5). Říci: „Projevila se Boží spravedlnost“, je tedy jako bychom řekli: zjevila se Boží dobrota, jeho láska, jeho milosrdenství. nejsou to lidé, kteří znenadání změnili život, chování a dali se na konání dobra. Novostí je, že Bůh jednal, jako první vztáhl svou ruku k hříšnému člověku a jeho jednání završilo věky.

Tady spočívá novost, kterou se křesťanské náboženství liší od každého jiného. všechna ostatní náboženství naznačují člověku cestu spásy skrze zachovávaní jisté praxe či skrze rozumové spekulace, a jako konečnou odměnu mu slibují spásu či osvícení, přičemž v uskutečňování tohoto úkolu jej

Caravaggio, Obrácení sv. Pavla, asi 1544, Washington National Gallery

ponechávají v osamocení. Křesťanství nezačíná s tím, co musí člověk dělat, aby se spasil, nýbrž tím, co pro jeho spásu vykonal Bůh. Pořadí se změnilo.

Je pravdou, že milovat Boha celým srdcem je „prvním a největším z přikázání“; ovšem prvotním řádem není řád přikázání, ten je až na druhém místě. Před řádem přikázání je řád daru, milosti. Křesťanství je náboženstvím milosti! Pokud si to mezináboženský dialog neuvědomí, nemůže než působit v srdcích mnoha křesťanů zmatek a pochybnosti.

Ospravedlnění a obrácení

Rád bych ukázal, že nezasloužené ospravedlnění na základě víry není vynálezem Pavlovým, ale učením samotného Ježíše. Na počátku svého veřejného působení Ježíš všude procházel a hlásal: „Naplnil se čas a přiblížilo se Boží království: obraťte se a věřte evangeliu (Mk 1,15). To, co Ježíš shrnuje ve výrazu „Boží království“ – totiž spásonosnou Boží iniciativu, jeho obětí spásy za lidstvo –, nazývá svatý Pavel „Boží spravedlností“, ale jde přitom o tutéž základní skutečnost. Sám Ježíš vzájemně sblížuje „Boží království“ a „Boží spravedlnost“ když říká: „Hledejte nejprve Boží království a jeho spravedlnost“ (Mt 6,33). Už svatý Cyril Alexandrijský napsal: „Ježíš nazývá ‘Boží království’ ospravedlnění na základě víry, křestní očistu a společenství Ducha. Když Ježíš říkal: „Obráťte se a věřte evangeliu“, učil tedy už ospravedlnění na základě víry. Předtím totiž „obrátit se“ vždy znamenalo „vrátit se zpátky“ (jak ukazuje i sám hebrejský výraz pro tuto činnost, totiž *šub*); znamenalo to vrátit se k porušené smlouvě skrze obnovené zachovávání zákona.

Obrátit se má následně význam v první řadě asketický, morální a kající – uskutečňuje se změnou životního chování. obrácení je chápáno jako podmínka spásy; význam je: obraťte se a budete spaseni; obraťte se a přijde k vám spása. V Ježíšových ústech přechází tento morální význam na druhé místo (alespoň na počátku jeho kázání), vzhledem k novému významu, dosud neznámému.

Obrátit se už neznamená vrátit se zpátky, k dávné smlouvě a k zachovávání zákona; znamená spíše učinit skok kupředu, vstoupit do nové smlouvy, zmocnit se tohoto Království, co se objevilo, vstoupit do něj. A vejít do něj skrze víru. „Obráťte se a věřte“ neznamená dvě odlišné a následné věci, nýbrž jedinou činnost: obraťte se, čili věřte; obraťte se vírou! „*Prima conversio ad Deum fit per fidem*“, píše svatý Tomáš Akvinský: „První obrácení k Bohu spočívá ve víře“.

„Obráťte se a věřte“ tedy znamená: přejděte od staré smlouvy, založené na zákoně k nové smlouvě spočívající na víře. Apoštol říká totéž naukou o ospravedlnění skrze víru. Jediný rozdíl je v tom, co se mezitím odehrálo mezi Ježíšovým a Pavlovým kázáním: Kristus byl opovržený a vydán na smrt za hříchy lidí. Víra „v evangelium“ („věřte evangeliu“) se nyní projevuje jako víra „v Ježíše Krista“, „v jeho krvi“ (Řím 3,25).

Víra-přisvojení

Vše tedy závisí na víře. Víme však, že jsou různé druhy víry: existuje víra jako souhlas rozumu, víra jako důvěra, víra jako opora, jak ji nazývá Izaiáš (7,9). O jakou víru tedy jde, když se mluví o ospravedlnění „skrze víru“? Jde o zcela zvláštní víru: víra-přivlastnění. Neúnavně budu v tomto ohledu citovat text svatého Bernarda: „To, co sám nemohu získat, to si s vírou přivlastňuji (*usurpo!*) z Pánova probodeného boku, neboť je plný milosrdenství. Mou zásluhou je tedy Boží milosrdenství. Nescházejí mi zásluhy, protože on je bohatý na milosrdenství. neboť je-li hojné Pánovo milosrdenství (*Žalm* 119, 156), stejně hojné budou i mé zásluhy. A co z toho je *mou* spravedlností? Ach, Pane, budu mít a je tvou spravedlnost. Vždyť ona je i mou, neboť tys pro mne Boží spravedlností“. Je totiž

psáno: „Kristus Ježíš se pro nás stal moudrostí, spravedlností, posvěcením a vykoupením“ (1Kor 1,30). „Pro nás“, ne pro sebe sama! Proto náležíme Kristu víc než sami sobě, vždyť nás vykoupil za drahou cenu (1Kor 6,20), opačně pak to, co je Kristovo nám patří víc, než kdyby to bylo naše.

Takto jinými slovy vyjádřil svatý Cyril Jeruzalémský stejné přesvědčení: „Ó mimořádná Boží dobrota k lidem! Spravedliví Starého zákona se líbili Bohu v námahách dlouhých let; ale to, čeho dosáhli skrze dlouhou a hrdinskou službu, kterou Bůh přijal, to ti Ježíš dává v krátkém okamžiku. Věříš-li, že Ježíš Kristus je Pán a že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen a budeš uveden do ráje tímtéž, kdo do něj uvedl lotra po pravici“.

Socha sv. Pavla před bazilikou
Sv. Pavla za hradbami, Řím

Ospravedlnění a vyznání

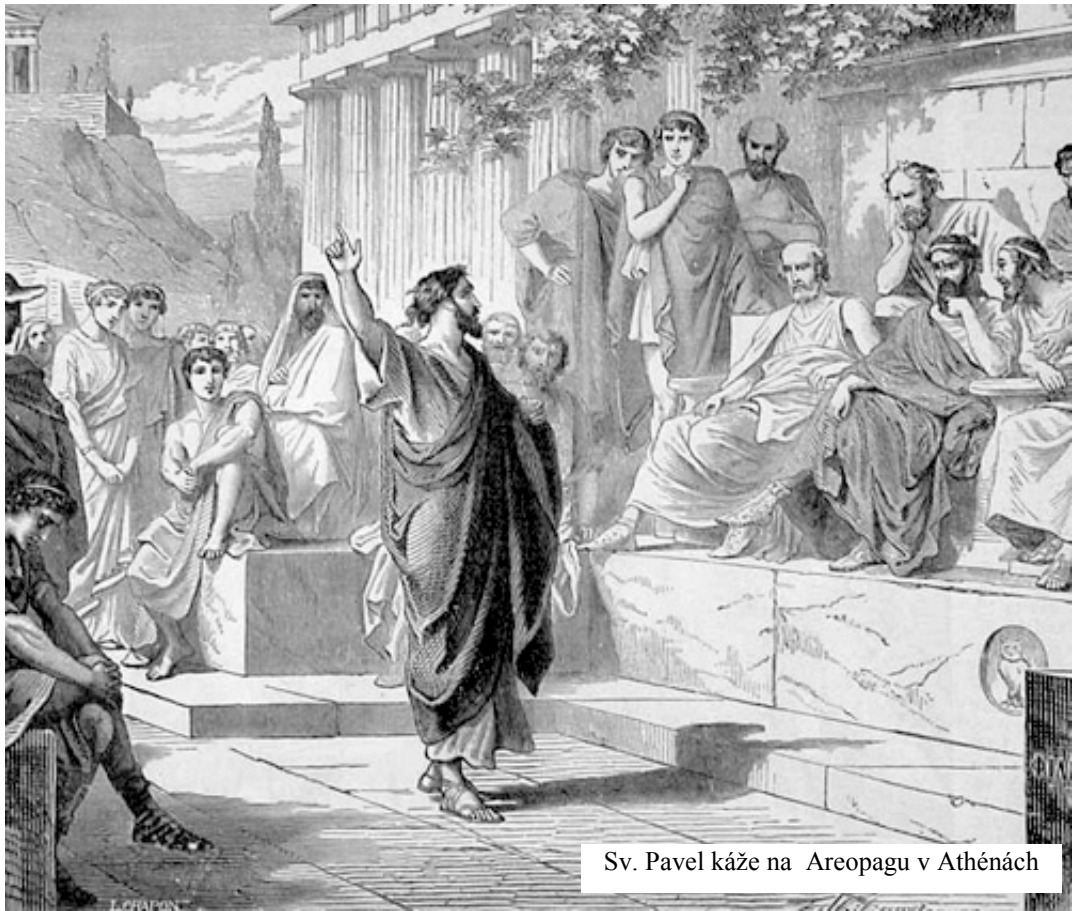
Na začátku jsem řekl, že věřící musí udělat zkušenost nezaslouženého ospravedlnění skrze víru. My katolíci máme v tomto ohledu nesmírnou výhodu: svátosti a zvláště pak svátost smíření. Nabízí nám jedinečný a spolehlivý prostředek, jak znovu a znovu dělat zkušenost ospravedlnění skrze víru. Obnovuje se v ní to, k čemu došlo kdysi při křtu, v němž – jak říká Pavel – byl křesťan obmyt, posvěcen a ospravedlněn“ (srv. 1Kor 6,11). Při zpovědi dochází pokaždé k „obdivuhodné výměně“, *admirabile commercium*. Kristus bere na sebe moje hříchy a já беру na sebe jeho spravedlnost! V Římě, stejně jako v každém velkoměstě, je bohužel mnoho bezdomovců, chudých bratří oblečených do vetchých cárů, kteří spí pod širým nebem a skoro všichni svůj skrovný majetek mají sebou. Představme si, co by se stalo, kdyby se jednoho dne roznesla zpráva, že na Via Condotti je luxusní boutique,

kam může přijít každý, odložit své šaty, dát si skvělou sprchu, vybrat si šaty, které se mu nejvíc líbí a odnést si je sebou „aniž by cokoli platil“, protože z nějakého neznámého důvodu se majitele zmocnila velkorysost.

A právě k tomu dochází při dobré svaté zpovědi. Ježíš nám to přiblížil podobenstvím o marnotratném synu: „Honem mu sem přineste ty nejkrásnější šaty“ (Lk 15,22). Po každé svaté zpovědi můžeme zvolat slovy proroka Izaiáše: „Oděls mě rouchem spásy, zahalils mne pláštěm *spravedlnosti*“ (Iz 61,10). Pokaždé se opakuje celníkův příběh: „Ach, Bože, smiluj se nade mnou hříšným!“ „Říkám vám: tento se vrátil domů *ospravedlněn*“ (Lk 18,13).

„Abych jej mohl poznat“

Kde svatý Pavel čerpal úžasnou nauku o nezaslouženém ospravedlnění skrze víru, která je – jak jsme viděli – v souladu s tou Kristovou? Netěžil z knih evangelia, vždyť ještě nebyly napsány, nýbrž z ústních tradic o Ježíšově kázání a především z vlastních osobních zkušeností, totiž z toho, jak Bůh jednal v jeho životě. Sám to potvrzuje, když říká, že evangelium, které hlásá (tomuto evangelium o ospravedlnění skrze víru!) se nenaučil od lidí, ale skrze zjevení Ježíše Krista a dává do vztahu toto zjevení s událostmi

Sv. Pavel káže na Areopagu v Athénách

s vlastního obrácení (srv. *Gal* 1,11s).

Při četbě popisu, které Pavel poskytuje o svém obrácení – u Filipánů ve 3. kapitole, se mi vybavil obraz člověka procházejícího v noci lesem za svitu měsíce či svíce. Bedlivě sleduje, aby nezhasla, protože je vším, co má aby mohl jít dál. Ale potom hle, zatímco tak kráčí vzchází jitro. Na obzor vychází slunce, světélko rychle bledne, takže si ani nepovšimneme že ji vůbec máme v ruce a odhazujeme ji.

Světélkem byla pro Pavla jeho spravedlnost, ubohý doutnající knot, i když se pyšnil pronikavými tituly: obřezán osmého dne, z Izraelova rodu, Žid, farizej, nesmlouvavý co do zachovávání zákona... (srv. *Fil* 3,5-6). Jednoho krásného dne, se i na horizontu jeho života objevilo slunce: „slunce spravedlnosti“, jež v tomto úryvku s bezmeznou zbožností nazývá „Ježíš Kristus, můj Pán“, a tehdy se mu jeho spravedlnost zdá být „ztrátou“, a už nechce být shledán se svou spravedlností, nýbrž s tou, co pochází z víry. Bůh mu dává nejprve dramaticky zakusit to, co povolán sdělit Církvi.

V tomto životopisném textu se zdá jasným, že ohniskem toho všeho není pro Pavla nějaká nauka, i kdyby to byla nauka o ospravedlnění na základě víry, nýbrž osoba, Kristus. Proto si nejvíc přál „být s ním, poznat ho, kde prosté osobní přijmení říká nekonečné věci. Dokazuje, že Kristus byl pro apoštola reálnou postavou, živou, žádnou abstrakcí, souhrnem titulů a učení.

Mystické spojení s Kristem, skrze účast na jeho Duchu (žít „v Kristu“ či „v Duchu“) je pro něj konečným cílem křesťanského života; ospravedlnění skrze víru je pouze začátkem a prostředkem, jak ho dosáhnout. To nás vybízí, abychom překonali polemické výklady paolínského poselství, spočívající na tématu víra-skutky, abychom za nimi znovu objevili

původní apoštolovo myšlení. To, co chce nejvíce vyjádřit není, že jsme ospravedlněni skrze víru, nýbrž že jsem ospravedlněni skrze víru v Krista; ne toliko skrze milost, nýbrž skrze Kristovu milost.

Kristus je středem jeho poselství ještě před milostí a vírou. Poté, co v předchozích dvou a půl kapitolách listu Římanům představil celé lidstvo v jeho obecném stavu hříchu a zatracení („Všichni zhřešili a všichni jsou zbaveni Boží slávy“), má apoštol neuvěřitelnou odvahu vyhlásit, že tento stav se pro všechny, Židy i Řeky, radikálně změnil „v síle vykoupení, které vykonal Kristus“. „skrze poslušnost jednoho člověka“ (Řím 3,24; 5,19).

Konstatování, že tato spása se získává vírou a nikoli skutky, se v textu nachází a bylo snad naléhavé je vynést na světlo v době Lutherově. Patří však až na druhé místo, nikoli na první, zvláště v listu Římanům, kde polemika mezi židy je méně přítomná než v listu Galat'ánům.

V popise středověkých bitev je vždy chvíle, kdy po překonání lučištníků se celá kavalérie soustřeďuje kolem krále. Tady se rozhodne o budoucím osudu bitvy. I pro nás dnes probíhá bitva po boku krále. Jako za časů Pavlových se osoba Ježíše Krista stává skutečnou hříčkou té či oné nauky. Křesťanství „stojí a padá“ s Ježíšem Kristem a s ničím jiným.

Zapomínám na minulost

Po autobiografickém textu Filipánům 3 nám Pavel nabízí praktický podnět, kterým zakončíme naši úvahu:

„Bratři, nemyslím, že jsem už dosáhl (dokonalosti), vím pouze toto: zapomínám na minulost a ženu se k budoucnosti, běžím k cíli, abych získal odměnu, ke které nás Bůh povolal v Kristu Ježíši“ (Fil 3,12-14).

„Zapomínám na minulost“. Jakou „minulost“? Tu minulost farizeje o níž mluvil předtím? Ne, minulost apoštola v Církvi! Nyní „zisk“, považovaný za „ztrátu“ je jiný: už jednou vše považoval vzhledem ke Kristu za ztrátu. Přirozeně vyvstávala úvaha: „Jakou odvahu měl ten Pavel, když opustil kariéru rabína, tak velkolepě se vyvíjející, kvůli temné sektě galilejců! Kolik absolvoval cest, kolik založil církví!“

Apoštol si zděšeně povšiml smrtelného nebezpečí stavět mezi sebe a Krista „vlastní spravedlnost“ vycházející ze skutků – nyní se tyto skutky konají pro Krista – a energicky zareagoval. „Nemyslím si – říká – že bych už dosáhl dokonalosti. Svatý František z Assisi v podobné situaci držel zkrátka každé pokušení ze zalíbení v sobě samém a říkal: „Začněme už bratři sloužit Pánu, dosud jsme neudělali málo či nic.

To je nejnaléhavější obrácení pro ty, kdo už Krista následovali a žili ve službě jeho Církvi. Zvláštní obrácení, které nespočívá v opuštění zla, ale v jistém smyslu v opuštění dobra! Totiž ve vzdálení se všemu, co jsme vykonali a opakovat si na Kristův podnět: „Jsme služebníci neužiteční; vykonali jsme, co jsme měli“ (Lk 17,10). A možná ani ne tak dobře, jak jsme měli.

Jedna pěkná vánoční legenda v nás probudí touhu dojít k vánocům se srdcem chudým a všeho zbaveným. Mezi pastýři, co spěchali o vánoční noci, aby se poklonili Dítěti byl jeden tak chudý, že mu vůbec neměl co nabídnout. Velmi se styděl. Když přišli do jeskyně, všichni se začali předbíhat v darování. Maria nevěděla, jak to udělat, aby všechny dary mohla převzít. Držela totiž v náručí Dítě. A tu si povšimla jednoho pastýře s prázdnýma rukama. Vzala proto Ježíše a světila mu ho. Měl štěstí, že měl prázdné ruce, a v jiné rovině to bude i naše štěstí.

TE DEUM LAUDAMUS

UPLYNULÝ ROK 2005 V DĚJINÁCH CÍRKVE A FARNOSTÍ (4)

JEHO EMINENCE TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK V PUSTIMĚŘI

6.-7. srpna 2005

I přes nebývale proměnlivé počasí, tak typické pro letošní léto, se Pustiměř probouzela do slunného nedělního rána. Srdce památného zvonu chrámu svatého Benedikta nenechalo nikoho na pochybách, že očekávání uvedená ve známost prostřednictvím stovek plakátů, sdělovacích prostředků i webových stránek, se stávají skutečností – 7. srpna přijíždí Jeho Eminence Tomáš kardinál Špidlík, aby předsedal slavnostní eucharistii.

Věřící už od ranních hodin zaplňovali dům Boží: pro věřící farností Podivice a Drysice objednala farnost Pustiměř autobus (bohužel trestuhodnou nedbalostí dispečinku VYDOS BUS – bývalého ČSAD Vyškov, autobus neprojížděl sjednanou trasou – do Drysic vůbec nejel!, takže mnozí věřící se museli vrátit domů).

Pro kardinála Špidlíka však byl přistaven kočár se spřežením, který jej v liturgickém průvodu, - za doprovodu velehradských fanfár, jež vítaly v roce 1990 papeže Jana Pavla II. na

Velehradě, - přivezl z fary až na práh chrámu. Tehdy, při historicky první návštěvě slovanského papeže na Velehradě, zněly tyto fanfáry v podání nejlepších moravských dechových kapel. Dnes v Pustiměři jim propůjčily své umění hudebníci nejlepší dechové muziky v republice – Šohajky z Dolních Bojanovic pod taktovkou pana Vojtěcha Ducháčka. Výmluvným způsobem tak zůstává zachována kontinuita historického poselství Velehradu, na němž si po pádu největší tragédie dvacátého století – zrádného komunismu – tolik přál pokleknout první slovanský papež; Velehradu, tak úzce spjatého s životem

kardinála Špidlíka, Velehradu, který je symbolem spirituality, co přivádí ke sblížení kultur a stává se výzvou i svědectvím jednoty.

„Chvalte Hospodina všechny národy, chvalte ho pro jeho svrchovanou velebnost...“ tato slova starozákonního žalmu, v nádherném sboru pod vedením Mons. Olejníka, vyjadřovala upřímnou modlitbu, jež se v této chvíli vznášela ze srdcí shromážděného Božího lidu. Vskutku, jak napsal učitel Církve druhého křesťanského století – sv. Irenej: „*Gloria Dei vivens homo*“ – slávou Boží je živý člověk, „*vita autem hominis visio Dei*“ – život člověka pak spočívá v patření na Boha. „*Doxa, gloria*“ – sláva zjevujícího se Boha vskutku promlouvá v této svatyni zbudované lidskými rukama a přivádí k vyznání: „*Sláva Otci i Synu i Duchu svatému, jako byla na počátku i nyní i vždycky a na věky věků. Amen*“.

Symbolem této modlitby je i kouř vonného kadidla (při této eucharistii se používalo téhož kadidla jako při papežských mších v bazilice sv. Petra v Římě s několika zrnky pocházejícími z kláštera sv. Pantaleona na hoře Athos v Řecku) vystupujícího do výšin klenby, již od počátku křesťanství vévodí Pantokrator – Vševládný, jenž řídí svět svým slovem a svým požehnáním jej udržuje při životě.

Po úvodním pozdravu přivítal Jeho Eminenci vyškovský děkan, P. Antonín Štefek:

Vaše Eminence, pane kardinále, před jedenácti léty – 14. května roku 1994 – jsem Vás vítal v děkanském kostele Nanebevzetí Panny Marie ve Vyškově u příležitosti vaší duchovní přednášky o modlitbě. O to větší radostí je pro mě,

že Vás mohu jménem Božího lidu vyškovského děkanátu přivítat dnes na tomto posvátném a věkovitém místě, v chrámu svatého Benedikta v Pustiměři. Moc se těšíme na vaše upřímná slova. Každý pátek je často posloucháme při vaší myšlence na nedělní biblické texty. A prosím, pamatujte při mši svaté zvláště na duchovní obrodu zdejšího kraje, který je jistě také Vám nesmírně blízký a milý. Buďte mezi námi srdečně vítán.

Nato zaznělo uvítání z úst Božího lidu pustiměřské farnosti. Slova Dagmar Chyťové probudila vzpomínku na první setkání s profesorem Špidlíkem u příležitosti Mezinárodního setkání mládeže, kdy předsedal hlavní mši svaté o pouti u sv. Anny v Pustiměři, provázené nádhernou hudbou a zpěvy mladých z farností severoitalské diecéze Vicenza (26.7.1992; téhož dne odpoledne se uskutečnilo i nezapomenutelné setkání v do posledního místa zaplněném velkém sále Domu kultury v Uherském Brodě – městě Komenského, které prof. Špidlíka poctilo zlatou medailí Učitele národů), stejně jako na mnohá další, jež se stávala přítomností.

Vaše Eminence, pane kardinále,

je tomu třináct let, co jste v tomto chrámě promlouval k mezinárodnímu setkání mladých, jehož mottem byla Ježíšova slova při Poslední večeři: *„Perchè tutti siano una cosa sola“* – „Aby všichni byli jedno“. Už tehdy z vašich přítomnosti prýstila úžasná svěžest, a vlévala do našich srdcí radost z víry. A věřte, ani vzdálenost Pustiměř-Řím nedokázala tento hlas oslabit. Promlouvala k nám na vlnách

vatikánského rozhlasu, Rádía Proglas, ve Farních informátorech a vašich knihách.

Už více než půl století opakujete se svatým Pavlem: *„Civis Romanus sum“* – „jsem římský občan“. Jsme šťastní, že od včerejška můžete připojit „jsem občan pustiměřský“.

„Ex toto corde civium omnium“ – „ze srdce všech občanů“ i přítomných věřících, jakož i těch, kdo jsou s námi spojeni prostřednictvím Rádía Proglas, přijměte upřímnou vděčnost za Vaši přítomnost, za to, že nám ukazujete cesty k neznámu a přivádíte k pramenům světla. Eminence, buďte nám vítán!

Odpovědí Jeho Eminence byla slova úvodní modlitby mše svaté: *„všemohoucí věčný Bože, tys nám poslal Ducha svého Syna a přijal jsi nás za vlastní: proto k tobě smíme volat jako k Otci. Upevni, co jsi v nás započal, abychom se mohli ujmout zaslíbeného dědictví.“*

První čtení z 19. neděle v mezidobí, které četla Dagmar Chyťová, vypráví o Eliášovi, kolem jehož jeskyně na Chorebu přechází Bůh v šumu jemného vánku (*1Král 19,9a.11-*

13a). Slova první Knihy králů pak přivádějí k modlitbě: „Kéž mohu slyšet, co mluví Hospodin Bůh...“. Boží všemohoucnost se nejhmatatelněji projevuje skrze odpuštění: „*Jistě je blízko jeho spása těm, kteří se ho bojí, aby sídlila jeho velebnost v naší zemi*“. Úvodní prosba o vidění Boha se proto stává upřímnou modlitbou: „*Pane, ukaž nám své milosrdenství*“, znějící jako odpověď responsoriálního žalmu (Žl 85 [84]).

Druhé čtení z listu Římanům, o němž velký francouzský exegeta G. Lagrange prohlásil, že „pod tíhou myšlenek se lámou slova“, bylo

vyznáním pravého Izraelity, toužícího přinést sebe sama v oběť za svůj národ: „... *velký zármutek a neustálou bolest nosím v srdci. Přál bych si totiž, abych já sám byl proklet, od*

Krista vzdálen, pro své bratry, s kterými jsem tělesně spřízněn...“. Tato inspirovaná slova apoštola národů promlouvala se stejnou váhou k novozákonnímu Izraeli - v této jedinečné chvíli ústy Ing. Radomíra Beníčka.

Mnozí po celé vlasti byli účastni tohoto eucharistického slavení prostřednictvím Rádia Proglas, které tuto mši svatou přenášelo přímým přenosem. „Proglas“ – tento název dává zaznít vroucí výzvě Apoštola Slovanů, sv. Konstantina-Cyrila: jeho slovům propůjčil své umění sbor z Velké Bystřice, aby připravil posvátné

shromáždění k setbě Božího slova – „*Slyšte slovo, vyšlé od Boha, Slovo, jež krmí lidské duše, Slovo, jež živí srdce i rozum; Slovo, jež vede k poznání Boha. Jásejte Pánu všechny země, služte mu s radostí. Mějte na mysli, že Pán je Bůh: On nás stvořil a my mu náležíme*“.

Nato diakon, Mgr. František Beníček, přednesl evangelium o Petrově kráčení po vlnách (Mt 14,22-33).

Poté se oči všech upřely na kardinála Špidlíka, který vystoupil po schůdcích na kazatelnu a ujal se slova: zatímco týden co týden, už téměř půl století naslouchají v pátek

večer jeho nedělním zamyšlením, mohli jej nyní vidět na vlastní oči a slyšet v neopakovatelné jedinečnosti, s níž jako dobrý hospodář předkládá věci staré i nové.

Drazí přátelé,

podle evangelia se zdá, že jsem k vám přišel po vodě. Je zajímavé, jak mě vlna prozřetelnosti zanesla až do Pustiměře. Ale to evangelium, které jsme četli je skutečně zvláštní. Evangelium je plné zázraků. Ale vždy jsou to zázraky, kdy Kristus Pán pomohl nějakému nemocnému, chromého postavil na nohy, slepému otevřel oči, ... ale chodit po vodě? To je cosi jako když se čte o Budhovi, že se přivezl na slunečním paprsku. Nač jsou takové zázraky? Ony jsou všechny zázraky symbolické: uzdravení slepého znamená, že Pán Bůh otvírá oči všem; uzdravení chromého, že Pán Bůh postaví na nohy všechny lidi; a chodit po vodě? Já říkám: to je zázrak pro nás pro všechny. Náš život je totiž pořád v nějaké nejistotě, jako na vlnách. Člověk touží po tom, aby měl něco pevného pod nohama, co by mi zaručilo, že stojím. Stává se to?

Zakladatel dělnického hnutí v Belgii, pozdější kardinál Cardijn hlásal heslo: „odproletarizovat proletáře“. A říkal: kdo je proletář? To není chudý. Chudý člověk může být chudý, ale pořád jde dál. Vždyť já jsem z chudé rodiny a po první světové válce byla nezaměstnanost. Ale nebyli jsme proletáři: měli jsme domek, trochu mléka atd. Ale proletář, ten neví, co bude zítra. Ve francouzské televizi dělali rozhovor s jedním z těch, jak jim Francouzi říkají „vousáči“. Jsou to lidé, kteří spí pod mostem, apod. On povídá: byl jsem úředníkem u jedné obchodní společnosti. Měl jsem se velmi dobře. Jednoho dne však společnost zkrachovala, já zůstal bez

místa, vypověděli mne z bytu. Přestal jsem se holit, přespával na nádraží, ... a dneska jsem proletář. A ono se jich množí. Je až neuvěřitelné kolik jich je. Lidé se snaží, aby měli zajištěné pojištěné, aby stát každému zajistil, co potřebuje... No já jsem v Itálii. Každý týden přijíždějí stovky a stovky lidí z Afriky, Ázie. Ti, kterým zaplatili poslední peníze je nahážou do moře. Musí se vylovit a jsou na ulici. Ale i v blahobytných městech jsou staří lidé načisto opuštěni. Co máme dělat?

Říká se: státy se musejí starat! Charita musí pěstovat... To je všechno svatá pravda. Ale nepomůže to. Proto kazatelé vytýkají: jediná pevná půda je prozřetelnost Boží. Na tu se musíš postavit. A dávají se pěkné příklady. Takový kazatelský příklad je, že umírala matka šesti dětí. Anděl smrti, který měl přinést zprávu o smrti tam nechtěl jít, vrátil se k Pánu Bohu a říká: já si to nevezmu na svědomí! Copak to Pane Bože nevidíš? A Pán Bůh mu řekl: spusť se na hlubiny moře a vytáhni odtud nějaký ztracený kámen. Tak jej anděl donesl. Rozlom ten kámen. Rozlomil ho a byl tam malý červíček. Vidiš, já vidím všechno.

A z životopisů svatých se vyprávějí takové pěkné příklady, jak se všechno rozdalo atd. Z těch hříchů, co jsem já udělal, tak píšu knihy. Napsal jsem také knihu o svaté Melánii ze IV. století. Když Alarich okupoval Řím. Římané se báli, že o všechno přijdou. Ona – nejbohatší nevěsta Říma všechno rozdala a říkala: zkusme se spolehnout na Boží prozřetelnost. Pěkně se to čte. Nakonec ale řekneme: otec rodiny se musí starat; matka se musí starat, aby měla něco zajištěného. Jak je to tedy s tou Boží prozřetelností? To je podle povolání. Každý člověk má povolání a Pán Bůh ho opatruje v tom úkolu, který mu dal.

V dnešní době se však ten problém klade trochu šířeji: i národy mají své povolání. I velké národy zanikají a vznikají. Podle povolání. Jeden velký myslitel – Solovjov – se nad tím zamýšlí a říká: evropské národy – jaké měli povolání staří Židé, to víme: Starý zákon; Řekové – ti založili katolickou a pravoslavnou Církev a dogmata; Římané dali světu právo; západní národy daly uspořádání. A slovanské národy? On říká: ještě světu nedaly nic. Co to znamená? Jejich doba snad právě

přichází. Teprve teď musí něco říci. Co by měli říci? Zajímavé je, že se k této otázce vracel často papež Jan Pavel II. Není náhodou, že byl prvním slovanským papežem. A mnoho lidí neví, co to znamenalo, když přišel do Československa. Noviny říkaly: přijel do Prahy, do Olomouce stávil se také na Velehradě. On sám to však myslel takto: po pádu totality moje první návštěva musí být na Velehradě. Přitom byl také v Praze ... První návštěva však byla na Moravě, v srdci Evropy. On si toho byl dobře vědom.

Tento týden jsme především slavili svátek Panny Marie Sněžné. Víte, že v Římě, v bazilice Panny Marie Sněžné, položili svatá Cyril a Metoděj slovanskou liturgii na oltář a tam jí papež požehnal. Dostali přitom taková privilegia jako nikdo na světě. Dodnes se historici diví, jak je to možné, že dostali taková privilegia. Tehdy si totiž uvědomili jednu věc: svět se rozpadal na Východ a Západ. Navíc hrozil konflikt a dokonce roztržka v Církvi. V Římě si řekli: snad ti Slované budou spojovacím mostem mezi Východem a Západem. Svět už byl ovšem natolik rozdělený, že Slované, kteří měli spojuvat se sami rozdělili na východní a západní. Ale po tisíci letech se situace opakuje. Dnes je daleký Východ a daleký Západ; hrozí velké roztržky a Evropa? Buď bude mostem, nebo bude roztrhaná. A vprostřed Evropy je Morava. Pán Bůh jí tedy svěřil nějaký úkol.

Když se teď rozšiřovala Evropská unie, otvíral jsem s tehdejšími prezidentem Prodim hranici mezi Itálií a Slovinskem. On mluvil o tom, že se musí – jak říká Svatý Otec – dýchat oběma stranami plic. A já jsem k tomu dodal: ale musíme mít jedno srdce! Co to pomůže člověku dýchat dvěma plicemi, když nemá jedno srdce. To srdce je uprostřed Evropy. A je to Morava. Pustiměř pak je uprostřed Moravy. Máme tedy nějaké poslání! Co po nás bude Pán Bůh chtít, to já nevím. Jisté však je, že sice budeme ještě na vlnách a všelicos, ale že si budeme moci jednou zazpívat: kolik to bouří nad vlastí se sneslo! O život bylo zápasit nám v boji. Mohutné sídlo Svatopluka kleslo, Velehrad víry bez pohromy stojí. Proto přejme sobě a všem našim, abychom ten úkol, který pravděpodobně ještě máme. Svatý Otec Jan Pavel II. na to velmi často myslel. Právě ta jeho cesta na Velehrad byla symbolem toho, že

nás ještě možná čeká velký úkol, pokud si zachováme tu svou křesťanskou tradici, kterou celý svět ztrácí. Dej nám Pán Bůh k tomu sílu!
Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Tato živá tradice víry pak zazněla v Krédu, tak jak bylo formulováno v nauce nerozdělené jedné, svaté, katolické a apoštolské Církve.

„*Ecclesia de Eucharistia vivit...*“ „*Církev žije z eucharistie*“ – tato úvodní slova poslední encykliky zvěčnělého papeže Jana Pavla II. snad nejvýstižněji vyjadřují atmosféru i ducha, jenž panoval v chrámu sv. Benedikta v Pustiměři oné nezapomenutelné srpnové neděle, kdy jejímu slavení předsedal Tomáš kardinál Špidlík. Eucharistie je „zdrojem a vrcholem celého křesťanského života“ (*Lumen gentium*, 11), je naplněním Ježíšova příslibu „Já jsem s vámi po všechny dny až do skonání věků“ (*Mt 28,20*), je výsostnou modlitbou Církve – životním dialogem s živým Bohem. Výmluvným se stává ve chvíli, kdy shromážděné společenství přednáší s důvěrou své prosby. Proto kardinál Špidlík vyzval shromážděný lid Boží slovy: „*Bratři a sestry, prosme nebeského Otce, aby nám v událostech každodenního života dal zaslechnout svůj hlas*“. Poté zazněly jednotlivé prosby.

Tu první – za Církev - přednesla Dagmar Chyťová: *Za svatou Církev, aby hledala vždy Boží tvář jako prorok Eliáš, a tak dokázala přivádět svět k poznání Boží prozřetelnosti v dějinách.*

Po každé prosbě připojilo celé společenství své „fiat“ slovy: „*Pane vyslyš prosby svého lidu*“ a nato sbor pod vedením Mons. Olejníka vkládal z cyrilometodějských kořenů prýstíci: „*Gospodi pomiluj*“ – prosebná modlitba putující Církve je mementem vyslyšených proseb těch, kteří nás předešli se znamením víry a spí spánkem pokoje, vírou v „*communio sanctorum*“.

Právě letošní srpen prožívala Církev i svět XX. Světové setkání mládeže v Kolíně nad Rýnem, jehož mottem bylo vyznání Tří králů: „*Venimus adorare eum*“ (Přišli jsme se mu poklonit). Prozřetelnost vložila klíče Božího království do rukou kardinála Ratzingera, jenž přijal jméno Benedikt XVI. – za něj, který se jako poutník vydá spolu s mladými ve šlépějích Mágů, - zněla z mladého srdce (Jan Přikryl) prosba: *Za Svatého Otce Benedikta XVI., aby jeho nadcházející cesta do rodného Německa u příležitosti Světového setkání mládeže v Kolíně nad Rýnem uvedla mladé všech kontinentů na pouť víry, která vrcholí vyznáním: „Přišli jsme se mu poklonit“.* Ve chvíli, kdy na po stupních kazatelny vystupovala paní Marie Koleničová, měl jsem před očima dávnou evangelijní událost, kdy

Ježíš během svého pozemského putování často zavítal do domu Lazara, Marie a Marty v Betánii. Byl to právě dům Koleničových, který před dvanácti lety hostil prof. Tomáše Špidlíka, který poprvé zavítal do Pustiměře u příležitosti Mezinárodního setkání mládeže. Ježíšova přítomnost se navždy vryla do srdce Lazarovy rodiny v Betánii. Na své rozhovory s kardinálem Špidlíkem v domě své dcery živě vzpomínal pan Přikryl, a to už mu zbývalo jen pár dnů života. I v paměti kardinála Špidlíka utkvěla hluboká vzpomínka na to, jak paní hostitelka žehnala preclíky, než je vložila do pece v rodinné pekárně: benediktinské *„ora et labora“* tak nezůstává dávným mementem, ale dýchá životem. Slova dnešní prosby paní Koleničové jsou proto vděčností: *Děkujeme ti za Jeho Eminenci kardinála Špidlíka, v jehož životním svědectví nám dáváš zakoušet svěžest pramenů víry.*

„Poklad víry však máme v nádobě hliněné...“ (2Kor 4,7), tato slova sv. Pavla zaznívají už tradičně o slavnosti Apoštolů Slovanů, svatých Cyrila a Metoděje. K Velehradu víry se ubíralo srdce přítomných i ve chvíli, kdy z úst pana Jana Všetuly zněla prosba: Za ty, jejichž víra v životních zklamáních i osobních selháních zeslábla, aby se nenechali přemáhat obavami a strachem, ale v důvěře v Kristovu

přítomnost dokázali objevit pravý zdroj naděje, která je plná nesmrtelnosti.

V jedinečném čase prázdnin a dovolených zakouší pracující i studující potřebu vnímání poselství, jež mnohdy jednostrannost pracovního zaměření upírá; touží po „sedmém dnu“, v němž Stvořitel odhaluje skrytá tajemství svého díla. Tato touha se nyní stala modlitbou prýstící ze rtů Blanky Rozsypalové. Její modlitba je svědectvím na místě, kde se učila prvním modlitbám, ale i vyznáním víry, přijaté před rokem na křtu u křestního pramene farnosti sv. Benedikta; současně je úžasem nad cestami Boží prozřetelnosti, která jí dala ve vzdáleném San Giovanni Rotondo poznat světce, jenž se na křtu stal jejím nebeským patronem – P. Pia; světce, který říká: *„modlitba je tou nejlepší zbraní, co máme, klíčem, co otvírá Boží srdce“: Za turisty a cestovatele, aby se o dovolených dokázali zastavit v úžase nad mnohotvárnou Boží moudrostí, která promlouvá z krásy přírody, z historie národů i ze srdcí lidí.*

Právě dnes, při eucharistii 26. neděle v mezidobí, vyslovuje svou vděčnost za 80 let života pan František Hroza. Po léta propůjčoval svůj hlas Božímu slovu, které předčítal při nedělních bohoslužbách. Jeho prosba byla vyznáním v moc Božího slova, které je plné nesmrtelnosti: *Za věrné zemřelé, ať se na nich naplní tvé milosrdenství.*

Ještě jedenkrát zaznělo v přímluvných modlitbách jméno místa XX. Světového setkání mládeže – Kolín nad Rýnem. Tuto prosbu vložil do úst Církve už zakladatel tohoto velkolepého díla, vloženého do rukou mladých světa – papež Jan Pavel II.; stává se tedy

úmyslem všeobecné Církve, který při jedinečné příležitosti vyslovilo pustiměřské mládí, prezentované Davidem Petrželou: *Aby Světový den mládeže vzbudil či znovu probudil v mladých lidech touhu setkat se s Kristem a najít v Něm vůdce svého života.*

„*Euntes in mundum universum predicate evangelium omni creaturae*“ (Mk 16,15) – slova Zmrtvýchvstalého se stávají základem misijního poslání Církve i její neustálou modlitbou, prýstící z vědomí, že „*radost a naděje, zármutek i úzkost dnešních lidí, především chudých a trpících, jsou radostí a nadějí, zármutkem i úzkostí Kristových učedníků, že neexistuje nic ryze lidského, aby to nenacházelo ozvěnu v jejich srdcích*“ (Gaudium et spes, 1.). V měsíci srpnu se i místní Církev modlila ústy Josefa Mikuláška, seminaristy z farnosti Krásensko: *Za kněze, zasvěcené osoby, seminaristy i věřící laiky z misijních zemí, kteří v Římě doplňují svou formaci, aby se jim pobyt ve „věčném městě“ stal příležitostí k duchovnímu obohacení.*

Když „Otec vlasti“, král český a císař římský Karel IV. vkládal do zakládající listiny pustiměřského kláštera benediktinek své přání být povždy jmenován jeho zakladatelem a donátorem, už tehdy mu ležel na srdci osud národa, jehož základem je rodina: proto spolu s biskupem Janem VII. vkládají tento úmysl do „*ora et labora*“ benediktinek a své dílo svěřují tajemství „*Ježíšova dětství a jeho svaté Matky, Panny Marie*“. U vědomí paměti těchto duchovních Otců místa zněla i prosba paní Dagmar Přikrylové: *Za naše rodiny, aby do společnosti vnášely křesťanského ducha.*

Poslední prosbou byla intence slavené eucharistie - prosebný úmysl, jenž v plynutí času, osudů i událostí, odpovědností i klamů, dává patřit na konečný úděl, který odhaluje Bůh těm, kdo ho milují: své věčné království pravdy a života, svatosti a milosti, spravedlnosti, lásky a pokoje. Tento úmysl přednesl pan starosta obce, PhDr. Antonín Šmehlík: *Za živé a zemřelé farníky a Boží požehnání pro obec.*

Modlitbu věřících pak uzavřel kardinál Špidlík: *Bože, náš Otče, dej, ať jsme naplněni posvátnou bázní před tvou tváří, aby v naší zemi sídlila spravedlnost a hojnost pokoje. Skrze Krista našeho Pána.*

Když jsem na závěr eucharistického slavení v chrámu sv. Benedikta děkoval panu kardinálovi za velký dar jeho přítomnosti, v duchu jsem se vrátil k okamžiku, kdy mi před jedenácti lety u příležitosti prezentace svého Opus Magnum – *L'Idée russe, Une autre vision de l'homme* – na francouzském institutu v Římě psal věnování: „*Příteli se píše jenom m přátelsky. Tak ať se za mne modlí*“. Dnes se tu za něj a spolu s ním modlily stovky věřících a tisíce dalších, kteří tuto eucharistii sledovali v přímém přenosu Rádía Proglas. Proto má slova díky měla být hlasem této modlitby:

„Vaše Eminence, v mnoha jazycích opakujete slova ‘copak já

vím, asi mě tu Boží prozřetelnost zapomněla'. My všichni jsme vděční Boží prozřetelnosti, že tak učinila. Ona ví, co činí. Přijměte upřímné poděkování, že jste přišel sem, na toto

místo; za slova, kterými jste obohatil náš život; za všechno, čím provázíte dějiny tohoto národa ve chvílích těžkých i ve chvílích tak závažných rozhodování. Ne nadarmo jste si do svého kardinálského erbu vepsal slova „ΦΩΣ“, „ΖΩΗ“ – „Světlo“, „Život“. Kéž vaše slova jsou světlem našim krokům“.

Nato následovala prosba, aby požehnal obnovená sousoší v Pustiměři: „jsou stálou připomínkou Boha, který kráčí našimi každodenními i těmi nejvšednějšími dějinami. Socha Jana Nepomuckého, sousoší Kalvárie či ono místo, vyzývající k modlitbě – dávná zvonička – a kéž zůstávají poselstvím tohoto požehnání tak, jak tomu bylo na počátku, kdy Bůh požehnal všemu co stvořil“.

Slova se ujal kardinál Špidlík:

„Když mi řekli, že mám posvětit tři věci, tak jsem se nad tím zamyslel.

Svatého Jana Nepomuckého: je to jistě nejznámější světec v celém světě. Na všech mostech stojí. A proč na mostech? Poněvadž vlny života všechny někam zanášejí. Ale bývá

obvyčejně znázorněný s prstem na ústech jako patron mlčení, tajemství zpovědního. Ale i ti, kdo nejsou kněží mají tajemství. A jaká? Nikdy se nemá mluvit o zlém. Má se vždycky mluvit o dobrém. Obyčejně to ilustruji v cizině jednou českou básničkou – Petr Křička, *Jednička lomeno jednou*. Starý pan učitel vždycky dával jenom jedničky – z pravopisu jednička, úprava jednička. A autor říká: 'jednou jsem přinesl úkol. Byla to samá kaňka a samá pravopisná chyba. Starý učitel se nad tím zamyslel a nakonec napsal: jednička lomena jednou, až na ty pravopisné chyby.' Jak by to bylo pěkné kdybychom mysleli vždycky o druhém jednička lomeno jednou až na ty pravopisné chyby.

Druhou sochou je Boží muka. Zajímavé je, že na našich obrazech obvyčejně Panna Maria těší Krista Pána na kříži. Na východních ikonách je to obráceně – Kristus Pán těší Matku. Říká:

‘neplač, i to je k dobrému’. A proto ta Boží muka byla vždycky takovým útočištěm matek. Ono když se vdávají to je krása, to je krása. Ale pak to přijde, jedno za druhým. A tak ty matky utíkají k Božím mukám a Kristus Pán jim říká: ‘neplač, neplač’.

Ta třetí, to je zvonice, zvonička. Vždycky všude se zvoní. A zvoní se *klekání*. Víte proč se říká *klekání*? Protože pražský magistrát nařídil v 17. století, že musí zvonit všechny zvony naráz, protože klekají, tak aby klekali naráz, aby pak různě nebylo město na kolenou, zatímco jiní chtějí jet atd. V dnešních autech by to jistě bylo složité. Pak je také *umíráček*, abychom si vzpomněli na zemřelé. A pak jsou to všechny zprávy proti neštěstí. Některé zvony jsou pověstné. V Praze Loreta a na Velehradě: „zvoňte zvony na vše strany“. Jeden z nich rozbili za války nacisté na děla. Ale hned po válce to lidé posbírali a ulil se nový zvon a je tam napsáno: „Z Marie Josef zdobí moje čelo, které krutý barbar rozbil za války. Z čisté

lásky lidu ožilo mé tělo, s vámi hlas můj lkal, teď já sejdou do dálky“.

Tak ať ty pustiměřské zvony hlásají do dálky, jak se říká „ať zazní píseň jásavá, kde Mojžírova Morava o dávné slávě sní. Ať svatá slova Cyrila, tam kde do srdce zvonů ulila svůj pozdrav poslední“.

Tak to dnes posvětime, aby celá Pustiměř žila v duchu posvěcení Božího.

Moravěčko, draha' máti, o'jak krásná'
 jsi ty zem...!
 Když na tě mohu vzpomenout v Pustiměři
 v těchto dvou slavnostních dnech
 kdy se nám všem srdce otevře
 starými vzpomínkami
 Tomáš kard. Jíroldík s. j.
 z Říma a dnes čestný' občan
 pustiměřský
 7. srpna 2005

POŘAD BOHOSLUŽEB: 22. – 29. ledna 2006

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 22. ledna	3. NEDĚLE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za +Bohumila BAYERA, Jana ADAMCE, + rod. HAŠKOVU a Boží požehnání pro živou rod.
		DRYSICE 9.30	za dar zdraví a Boží ochranu
		PODIVICE 11.00	za + Libuši POSPÍŠILOVOU, rodiče a bratra
PONDĚLÍ 23. ledna	PONDĚLÍ 3. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	za + P. Františka PETRŮ a + P. Františka FERDU
ÚTERÝ 24. ledna	SV. FRANTIŠEK SALESKÝ, BISKUP A UČITEL CÍRKVE	DRYSICE 9.00	za + Aloise MARKA, rodiče a Boží požehnání pro živou rod.
STŘEDA 25. ledna	SVÁTEK OBRÁCENÍ SV. PAVLA	PODIVICE 8.00	na úmysl dárce a Boží požehnání
		PUSTIMĚŘ 17.00	za živou a zemřelou rodinu ŘÍHOVU
ČTVRTEK 26. ledna	SV. TIMOTEJ A TITUS, BISKUPOVÉ	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Josefa MAHDALA, rodiče a celou + rodinu
PÁTEK 27. ledna	SV. ANDĚLA MERICIOVÁ, PANNA		
SOBOTA 28. ledna	SV. TOMÁŠ AKVINSKÝ, KNĚZ		
NEDĚLE 29. ledna	4. NEDĚLE V MEZIDOBÍ 53. SVĚTOVÝ DEN MALOMOCNÝCH	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Annu KOUTNOU, manžela, syna, rodiče z obou stran a duše v očistci
		DRYSICE 9.30	za + Marii ŠÍRKOVOU a rodiče
		PODIVICE 11.00	na poděkování za dar zdraví a Boží požehnání pro celou rod.

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY NA MĚSÍC LEDEN 2006

1. Aby úsilí o plnou jednotu křesťanů přispívalo k usmíření a míru mezi národy.
2. Aby křesťané dokázali přijímat vysídlence s úctou a láskou a poznávali v nich Boží obraz.
3. Aby lidé projevovali solidaritu s těmi, které postihly přírodní katastrofy, a poznali, že pravá radost ze života není ve vlastnění, ale v umění dávat.

FARNÍ INFORMÁTOR, XII. ročník, týdeník farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE (zázn. 517356351, mobil: 723593106, josef.benicek@tiscali.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě a na svůj příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neb bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o.; tisk 1ks=10,-Kč. Ve formátu pdf na www.pustimer.cz.